Politologička, Dr. Diana Johnston – NATO není obranná aliance, ale globální policie přijímající rozkazy z USA (Rozhovor)

- CZ24 News | 13. března 2022

Ukrajinsko-ruská válka je západními médii vnímána jako Putinova nesmyslná invaze do suverénního státu (v rozporu s přáními většiny ruského národa). Jak hodnotíte toto stanovisko či propagandu?

Jde o pokračování způsobu, jakým byl Putin po léta vykreslován západními médii, než vpadl na Ukrajinu. Nyní jásají, protože Putin skutečně dělá to, co říkala, že udělá. Dvě příčiny této invaze – vážná situace východoukrajinců a pokračující obkličování Ruska ze strany NATO – byly západními médii následně po Spojenými státy podpořeném svržení zvolené ukrajinské vlády v roce 2014 ignorovány nebo zlehčovány jako nevýznamné.

V čem spočívaly podle vás Putinovy obavy, které ho přiměly k tomuto vojenskému opatření? Je argumentace obkličováním Ruska ze strany NATO dostatečným odůvodněním takového kroku?

Podle všeho, co řekl, je obkličování Ruska ze strany NATO, zahrnující Ukrajinu, tím, co ho přimělo k tomuto opatření. Ukrajina není pouze sousední země. Velká část této země je historicky a organicky součástí Ruska. Putin je velmi citlivý na tento vztah. Trvání Spojených států na tom, že Ukrajina „má právo“ – ve skutečnosti, že se musí – připojit k vojenské alianci, která je otevřeně nepřátelská vůči Rusku, je provokací, která bohužel vytvořila svůj předvídatelný důsledek. Říkám „předvídatelný“, protože přední experti na Rusko ve Spojených státech varovali před rozšiřováním NATO po zhroucení Sovětského svazu a předvídali, že může mít tyto následky.

Ačkoli se vyhýbám předpovědím v tomto světě plném překvapení, ruskou invazi jsem neočekávala z jednoduchého důvodu: nedomnívala jsem se, že je v ruském zájmu. Rozšiřování NATO neúprosně pokračuje a v Moskvě si kladli otázku, kdy budeme jednat, abychom to zastavili?

Jaké si myslíte, že byly hlavní cíle Ukrajiny při usilování o členství v NATO? Odlišovaly se například od zájmů Rumunska či Polska zajistit si členství v NATO?

Členství v NATO sloužilo jako odrazový můstek k členství v Evropské unii. A to bylo nepochybně hlavním motivem východoevropských elit ke vstupu do NATO. Mnoho občanů těchto zemí sice mělo odpor k členství v NATO, ale na druhou stranu dychtilo být součástí EU, která slibovala jak ekonomické výhody, tak pocit „přináležitosti k Západu“.

Případ Ukrajiny je specifický. „Přináležitost k Západu“ je agresivní ambicí nacionalistů ze západu země, pro které by členství v NATO a EU potvrdilo jejich ideologické odmítnutí historické spřízněnosti s Ruskem. Spojené státy aktivně podporovaly tyto cíle nejprve svou podporou tzv. Oranžové revoluce v roce 2004 a poté podporou puče v roce 2014, který předal moc v Kyjevu nacionalistům ze západu země.

Na rozdíl od Polska či Rumunska má touha ukrajinských pozápadněných elit po vstupu do NATO silný domácí politický význam: vyvolává agresivní odpor značné části obyvatelstva, která má stále vztah k Rusku. Byl to primárně problém politiky identity. Ještě horší je, že se zdá, že na Ukrajině

existuje malá skupina protiruských fanatiků, kteří by neměli námitky proti účasti na vojenské akci NATO proti Rusku.

V rámci mediálního líčení Rusko neuspělo v této válce v propagandě. Co přesně si myslíte, že byly klíčové motivy Ruska k zahájení útoku proti svému západnímu sousedu, zejména na Donbasu a v oblastech kolem Černého moře?

Vojenská logika, k mé lítosti, zjevně převážila nad mezinárodně-politickými zájmy a diplomacií. Zdá se, že útoky podél černomořského pobřeží byly vyprovokovány stále agresivnějšími pohyby válečných lodí NATO v Černém moři samotném. Tyto provokativní námořní přesuny válečných lodí Velké Británie a dalších zemí NATO v Černém moři mohly přispět k rozhodnutí Ruska zajistit si nedaleké ukrajinské černomořské přístavy, než se fakticky změní v základny NATO.

V rámci mediálního líčení Rusko neuspělo v propagandě ještě před tím, než začala skutečná válka. Je to způsobeno hlavně neustálou démonizací Putina. Ale je to rovněž dáno skutečností, že západní veřejné mínění neví téměř nic o těchto námořních hrozbách NATO v Černém moři.

Putin je nyní obviňován, že „povzbudil" opětovné vyzbrojování Německa a větší jednotu západních zemí, včetně Francie a dalších, které v průběhu času neustále zvyšovaly své obranné rozpočty. Je zkrátka obviňován, že poskytl alianci NATO důvod, aby se konsolidovala a dále rozšiřovala. Jaké jsou přesně záměry Německa a NATO? Nakolik jsou oprávněné stížnosti, že Putin (myšleno v západním jazyce Rusko) porušil Minskou dohodu z roku 2015?

Ano, Putin je nyní obviňován, že povzbudil právě ty věci, které ho přiměly k invazi na Ukrajinu, tj. konsolidaci a expanzi NATO, včetně německé militarizace. Pochybuji, že předvídal, do jaké míry ruská agrese sjednotí Evropany. Jednomyslnost odsouzení, vedoucí až k zákazům, které se týkají ruských médií, letectví, umělců, vědecké spolupráce a dokonce koček, je udivující. Existuje ryzí hysterie odsuzování všeho ruského.

Již v posledních měsících existoval významný trend v částech německého establishmentu připojit se k Spojenými státy vedenému soustředění vojenských kapacit zaměřených na Rusko. To by Rusy velmi znepokojovalo. Před 22. únorem existovaly mezi Francií a Německem jisté rostoucí, byť většinou nevyřčené rozdíly. Hlavní opoziční kandidáti dubnových prezidentských voleb ve Francii upřednostňovali zlepšení vztahů s Ruskem. Nyní jsou zatracováni jako „putinofilové".

Minské dohody schválené OSN měly vyřešit problém secesionistického Luhanska a Doněcka do konce roku 2015. Tak zvaný „Normandský formát" předpokládal, že Německo a Francie vyvinou tlak na prozápadní kyjevskou vládu, aby je realizovala skrze opatření k zaručení autonomie těchto vzbouřeneckých provincií. Francouzští diplomaté se v předvečer ruské invaze stále pokoušeli Minské dohody prosadit, ale uběhlo sedm let a ukrajinští představitelé neustále paličatě odmítali jednat s východními secesionisty, jak bylo požadováno. A místo toho vystupňovali vojenská opatření a útoky proti dlouhodobě strádajícím lidem Luhanska a Doněcka. Putin zjevně dospěl k rozhodnutí, že Rusko čekalo dlouho, příliš dlouho. Bylo na Kyjevu, aby podnikl kroky k realizaci Minské dohody. Kyjev odmítl. Takže během všech těchto let neexistovala žádná dohoda, kterou by Rusko porušilo. Ale za všechno může Putin.

Měly Spojené státy a další země NATO nějakou velkou strategii pro Ukrajinu po roce 2014? Pokud ano, o co šlo?

Spojené státy by se zajisté nepouštěly do všech těch potíží spojených s podporou svržení zvoleného ukrajinského prezidenta v roce 2014, aniž by měly něco za lubem. Něco z toho, co zamýšlely, je

naprosto zřejmé: porážka a marginalizace poloviny země, která hlasovala pro svrženého prezidenta Viktora Janukoviče, což je zhruba východní a jižní část Ukrajiny, tedy časti, které byly připojeny k Ukrajině Leninem v roce 1922, a jsou převážně ruskojazyčné. Se západoukrajinskými nacionalisty u moci bylo dalším krokem přivést Ukrajinu do NATO. To by nakonec alianci NATO – tedy v podstatě USA – umožnilo převzít hlavní ruskou námořní základnu v Sevastopolu na Krymu. Referendum, které vrátilo Krym Rusku, sice odvrátilo tuto naléhavou hrozbu bezpečnosti Ruska, ale umožnilo Západu zorganizovat propagandistickou kampaň, která obviňovala Putina z osnování plánů na napadení svých sousedů. To vše je zjevné.

To, co následuje, je méně nápadné. Neústupným odmítáním naslouchat Putinovým stížnostem ohledně rozšiřování NATO a odmítáním jakýchkoli dohod o vzájemné bezpečnosti popohnaly Spojené státy Putina podniknout další opatření, aby zabránil Ukrajině přeměnit se v předsunutou základnu NATO zacílenou proti Rusku. A to se stalo.

Plánují Spojené státy skutečně útok proti Rusku? Zdá se to nepravděpodobné. Bezprostřední strategií je spíše využít rozporů na Ukrajině k vytvoření druhé „železné opony“, oddělující Rusko od Spojenými státy ovládané Evropy. A v dlouhodobém horizontu americká strategie doufá, že izolace Ruska povede k Putinovu pádu a převzetí moci loutkami typu Jelcin, které by umožnily západním korporacím získat kontrolu nad ruskými přírodními zdroji.

V jedné eseji z nedávné doby jste se vyjádřila, že „americký prezident Joe Biden a jeho Deep State nikdy nechtěli mírové urovnání na Ukrajině, protože Ukrajina v nesnázích funguje jako permanentní bariéra mezi Ruskem a západní Evropou, což umožňuje Spojeným státům mít nad ní kontrolu.“ Můžete to více rozvést?

Americká opozice vůči plynovodu Nord Stream 2, vybudovaném k přepravě ruského zemního plynu do Německa a odtud do zbytku Evropy, celou věc obnažuje. Tento plynovod je naprosto normální, rozumnou, obchodní dohodou. Nicméně byl neustále kritizován, že představuje nebezpečný způsob, jak umožnit Rusku uplatňování vlivu v Německu. Faktem je, že od roku 1945 měly Spojené státy na Německo drtivý vliv (nejprve na západní a nyní na celé) a nechtějí riskovat, že ho ztratí. Ukrajina je nyní uváděna jako důvod, proč se Německo musí zříct ruského plynu a místo něj nakupovat mnohem dražší plyn ze Spojených států. Ukrajiny se nyní využívá jako záminky, aby se Evropa zřekla veškerých vztahů s Ruskem a stvrdila svou naprostou závislost na Spojených státech.

Nakolik je podle vás přístup NATO rozdělující?

Přístup NATO je bohužel natolik rozdělující, že rozděluje celý svět. Představitelé Spojených států a dalších zemí NATO donekonečna hovoří o „našich hodnotách“ a o tom, jak tyto dosti vágně definované hodnoty hájí po celém světě. NATO již není Organizací Severoatlantické smlouvy, která byla údajně založena k obraně západní Evropy (a znovuvyzbrojení Německa) proti teoretické (leč zcela nereálné) „sovětské hrozbě“. Když domnělá sovětská hrozba zmizela, NATO – místo toho, aby se rozpustilo – využilo tragické občanské války v Jugoslávii, aby se proměnilo z obranné aliance v „humanitární“ policejní sílu prostřednictvím bombardování Jugoslávie v roce 1999. Tato válka byla v rozporu s mezinárodním právem a posloužila k porušení územní celistvosti Jugoslávie, k němuž došlo odtržením provincie Kosovo od Srbska. Tato ilegální válka nevyvolala na Západě rozhořčení; byla oslavována a chválena. NATO se dále podílelo na zničení Libye a nesmyslné dvacetileté válce v Afghánistánu. Proti agresorům nebyly uvaleny žádné sankce.

Představitelé Spojených států a NATO nyní vyhlašují nové ideologické rozdělení světa na část „demokratickou“ a část „autoritářskou“, přičemž dávají jasně najevo, že demokracie mají legitimní právo použít vojenskou sílu proti „autokraciím“. To znamená, že NATO může být potenciální hrozbou vůči každé zemi, kterou západní ideologové považují za „autoritářskou“. Po kosovské válce v roce

1999 NATO již zjevně není obrannou aliancí, ale samozvanou globální policejní silou, která přijímá rozkazy ze Spojených států a jedná v zájmu těch, kteří drží moc ve Washingtonu. Zbytek světa to musí jasně pochopit.

x

Diana Johnstoneová je nezávislá americká novinářka a badatelka. Zaměřuje se především na evropskou politiku a zahraniční politiku západních států. Studovala Russian Area Studies a francouzskou literaturu. Je autorkou knih The Politics of Euromissiles: Europe in America's World (1983), Fools' Crusade: Yugoslavia, NATO and Western Delusions (2002), Queen of Chaos: The Misadventures of Hillary Clinton (2015), From MAD to Madness: Inside Pentagon Nuclear War Planning (2017) a Circle in the Darkness: Memoir of a World Watcher (2020). Z francouzštiny přeložila knihu Humanitarian Imperialism: Using Human Rights to Sell War (2007) od Jeana Bricmonta. Od roku 1990 žije v Paříži.

ZDROJ: openthemagazine.com / novarepublika.cz

Překlad: Karel Hyka